

GRAFDICHT.

Dees zerck bedekt den helt, die, als een jackel lichtte,
En opnieuw 'n reformatie in 's Heilants schaepskooi
[stichtte,
Zijn lippen rustten nooyt Godts waarheit te trompetten,
Zoo luide, dat zyn faem door al den lande klonck,
Genade, en geen verdienste, in 's mans gestrengheid
[blonck.
De Maertse maand zagh hoe ziel en lichaam scheidden,
Het lichaam rust in 't graf, de ziel in Godts geleide.
(Vrij naar Vondel)

Mozes' bede: „Here, maak mij toch Uwe wegen bekend“ gezegd: „Ik ben barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van goedertierenheid. Ik ben een vergevend God. Ik zal niet met u blijven twisten, maar u weer opnieuw uitleiden, zoals ik dat zoveel malen gedaan heb“.

En we willen letten op deze woorden. En we zullen niet, als we Psalm 103 lezen of zingen, alleen maar zingen van Gods grote daden toen, maar ook van de grote daden, die Hij gedaan heeft aan ons.

Wie zal ooit kunnen zeggen, wat de Here ons voor verlossing gegeven heeft in de laatste 25 jaren, toen we geruisloos, bijna onmerkbaar, afgleden van het pad zijner geboden? Als kinderen naar een afgrond speelden de meesten van ons verder. We zagen het niet meer. Als de Here er niet was geweest, als Hij de grote schuld van de kerk, dat is: van ons, niet vergeven had, we waren vergaan. Toen heeft de Here onze zonden niet willen gedenken. Hij heeft Zijn verbond gedacht en Hij heeft profetische figuren verwekt. Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen heeft de Here zich ontfermd over degenen, die Hem vrezen. Hij heeft de geboden verhoord, van de getrouwen, die geroepen hebben, of er toch in de kerk Reformatie mocht komen.

En nu zullen we ook niet zwijgen bij het graf van Prof. Schilder over wat de Here in hem heeft willen geven. Onze broeder is door de Here verwaardigd om Zijn strijd te strijden. Er is van dit leven heel veel te vertellen en als we bij elkander gaan staan en we gaan spreken uit de volheid van ons gemoed over hem, en wat hij voor ons is geweest, dan praten we de dag en de nacht vol en dan is er geen einde aan onze gedachten en woorden.

Maar we zien hem nu alleen maar als de knecht, de reformator, door de Here geroepen met wonderlijke gaven, maar die hij moest hebben, om Zion te kunnen verlossen.

De strijd ging niet meer als onder Kuyper tegen machten als modernisme en liberalisme, waar de tegenstellingen zo duidelijk waren. Neen, de valse profetie kwam in de kerk, bijna niet aanwijsbaar, bijna niet afwijkend van de waarheid. Het Barthianisme sprak dezelfde woorden, en was bijna niet te onderkennen. Voor zo'n gevaarlijke tijd heeft de Here aan Zijn kerk een figuur gegeven als Prof. Schilder. Een broeder met een glinsterend intellect; met een vermogen om de valse profetie bloot te leggen, tot in haar diepste achtergronden. De Here heeft deze man gegeven een grote kracht naar het lichaam, om de strijd vol te houden, een geestelijk volhardingsvermogen en bovenal grote liefde tot het gewone volk, om rusteloos te blijven schrijven tot iedereen het zag of kon zien.

En we danken de Here op het ogenblik voor meer, wat we in hem mochten ontvangen. Om deze strijd te strijden, om Gods volk weer bijeen te vergaderen, om het woord des Heren en om des Heren beloften, was nodig enerzijds een mens, die ook in de critiekste ogenblikken die taaiheid aan de dag legde, om niet toe te geven, geen concessies te doen, om scherp te blijven staan bij de waarheid en de waarheid alleen en anderzijds een mens, die in staat was, het volk samen te binden, door heel zijn geschrijf het volk van God te doen verstaan: ik strijd uw strijd, ik strijd voor u en uw kinderen en voor de oude waarheid.

En nu we hem gaan uitdragen naar zijn laatste rustplaats, zeggen we het, hoorbaar en duidelijk, en we mogen het zeggen in gebed: „Here, we danken Uw genade. Hij heeft het volbracht. Hij heeft zijn kerk als eens Mozes uitgeleid. Als ge in Uw grote goedheid ons een dergelijke mens niet gegeven had, we waren vergaan“.

Maar dan gaan we ook weer van hem af. We worden zo spoedig bang, om in de buurt van Psalm 103 te veel te spreken over een mens, ook al eren we hem als een gave Gods.

Van de mens wordt daar gezegd: de dagen des mensen zijn als het gras, gelijk een bloem des velds, also bloeit hij: Als de wind daarover gegaan is, zo is zij niet meer, en haar plaats kent haar niet meer.

Wat is ook een groot mens, wat zijn alle gaven en krachten, en fonkelende vernuften, en de schittering van het genie, als het na een enkele, snerpande gil in huis, tot één grote ruïne kan worden.

Waar is de wetenschap, waar al zijn kennis, tot in de details toe? Hij ligt daar nu stil! Hij gaat daar naar zijn laatste rustplaats! Om daar te wachten op de hazuinen van de jongste dag, de dag, die hij verbeid heeft met groot verlangen.

Straks zullen onze kinderen heel veel van hem vergeten, heel veel bijzonderheden. Niet alles! Dat bidden we God af! Niet alles! Blijven zal, wat Hij ons verkondigd heeft uit het Woord van God.

Alle heerlijkheid is als een bloem des velds. Ach ja! Een vergeeld portret, vergeelde folianten. Ach, wij willen daar niet aan. Maar men kent en vindt zijn standplaats zelfs niet meer.

Maar dan: Maar 's Heren gunst zal over die Hem vrezen zijn van eeuwigheid tot eeuwigheid.

O, ik weet het wel, wat er in ons aller hart leeft. Ge protesteert tegen wat ik zeg en ge zegt: Nooit zullen we vergeten, nooit zullen onze kinderen hem vergeten, wat hij voor ons is geweest. Hij zal ons blijven samenbinden, ook nadat hij gestorven is. Onze wapenbroeder: we zweren hem in deze ogenblikken trouw!

Neen, broeders, Schilder bindt niet samen en de dood van Schilder bindt ons niet samen, ook al staan we hier met ogen, omfloerst van tranen.

De dood van Christus bindt samen, Zijn lijden en sterven. En als het dat niet doet, wat zal ons redden?

We loven hier geen instrument, maar de Here, de Koning der koningen, die ons samen bindt en samen houdt gehecht door Zijn woord alleen.

En willen we hem eren, die van ons heengegaan is, die veel heeft moeten lijden, dan doen we dat om nog dieper te buigen voor het woord van de Christus, om nog te meer dat woord te prediken en te betrachten, om het door te geven als Gods ordinantiën voor hiel het leven.

En laat dit dan het laatste zijn, en laat dit in onze ziel gebrand worden, laten dit onze woorden zijn; als we het graf achterlaten:

„De Here heeft Zijn troon in de hemelen bevestigd, en Zijn koninkrijk heerst over alles.“

Looft de Here, zijn engelen gij krachtige helden, die zijn woord doet, gehoorzamende de stem zijns woords!

Looft de Here, al zijn heirscharen, gij, zijn dienaars, die zijn welbehagen doet!

De stoet trekt door de Broederweg,
de straat van de Theol. Hogeschool...

Cliché Dagblad „t Nieuws voor Kampen“.

Looft de Here, al zijn werken,
aan alle plaatsen zijner heerschappij. Looft de Here, mijn ziel.

Hierna werd door de saamgekomenen gezongen uit Psalm 103, de verzen 8, 9, 10 en 11.

Een diep ontroerend moment was het, toen het orgel in de aula deze zang begeleidde. Immers was het dit instrument, dat op initiatief van de overledene was geplaatst en waarvoor hij zelf de gelden via zijn blad bijeen trachtte te brengen.

Wie had vermoed, dat dit orgel in gebruik zou worden genomen bij juist deze droeve plechtigheid? Het werd bespeeld door de student C. J. Smelik.

SAMENKOMST IN DE NIEUWE KERK.

In de Nieuwe Kerk werd de bijeenkomst der saamgestroomde menigte geleid door Ds G. Visée van Kampen, alwaar het kerkorgel bespeeld werd door student H. Pool.

Aan het begin van de samenkomst in de Nieuwe Kerk liet Ds G. Visée zingen van Psalm 130 de verzen 1 en 4. Daarna las hij Psalm 103 en sprak ongeveer als volgt:

Geliefde broeders en zusters,

Nademaal het de HERE behaagd heeft onze broeder Dr Klaas Schilder uit ons midden weg te nemen staan we thans gereed hem te volgen op zijn laatste tocht door deze stad.

Ik heb U voorgelezen Psalm 103. Ik kan mij voorstellen dat bij een enkele onder U de vraag opkwam: Waarom deze psalm? Dit is toch een psalm die wij zo gaarne lezen op een verjaardag, een gedenkdag, bij een jubileum! Maar nu, op een dag van rouw? En toch: juist op een dag als deze lezen we Psalm 103. Waarom zouden we op een dag als deze de HERE niet

loven? „Looft de HERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, zijn heilige Naam!“ Want juist in deze psalm staat het enige dat ons in ons verdriet troosten kan: „Die al uw ongerechtigheid vergeeft.“ Dat heeft de HERE ook aan onze broeder gedaan: hem al zijn ongerechtigheid vergeven. „Want daar is geen onderscheid; want zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods.“ Maar dat andere is ook waar: „Zij worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, die in Christus Jezus is“. Looft de HERE.

En dan volgt daar dat andere: „Die al uw krankheden geneest; Die uw leven verlost van het verderf. Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden“. Is dat wel waar? Ja, want straks komt de dag van de wederopstanding der doden. Dan komt met de ganse kerk ook onze broeder weer. In heerlijkheid. Dan genezen. Verlost van het verderf. Daarop mag hij thans wachten bij de Here Jezus. Op zijn volkomen verlossing. En daarom: Looft de HERE. Die volkomen verlossing is er nu nog niet. Want ook over hem is bevestigd het Woord Gods: „De dagen des mensen zijn als het gras, gelijk een bloem des velds, also bloeit hij; als de wind daarover gegaan is, zo is hij niet meer en hare plaats kent haar niet meer.“

Waarlijk, er is geen onderscheid. Toch: God de HERE had onderscheid gemaakt. Hij had aan onze broeder Schilder zo onnoemelijk veel gegeven. En in hem aan Zijn kerk. En nu heeft de HERE hem weggenomen. Nu moeten we zonder hem verder. Ons verdriet is zo groot. Kan het, zonder hem?

Broeders en zusters, in de dagen voor de vrijmaking werd er een samenkomst gehouden waar verschillende broeders bijeen waren om te overleggen, wat er na de schorsing van Prof. Dr K. Schilder nog gebeuren kon. Toen sprak één van de vooraanstaande mannen in den lande: Prof. Schilder kan voor zijn werk de Gereformeerde Kerken niet missen. En de Gereformeerde Kerken kunnen Prof. Schilder niet missen. Daarom moeten we pogen die beide voor elkander te behouden. Toen stond een ander op en zei: Of

Prof. Schilder de Gereformeerde Kerken missen kan interesseert mij op dit ogenblik niet in de eerste plaats. En of de kerken Prof. Schilder missen kunnen wanneer Prof. Schilder er morgen niet meer mocht zijn? Dan zal de Zoon van God wel voortgaan Zijn kerk te vergaderen. Maar dan ligt er nog steeds een zaak, een rechtzaak, die om antwoord roept.

Aan die woorden heb ik vaak gedacht in de laatste dagen. Aan Zondag 21 van de Catechismus: Dat de Zoon van God Zich een gemeente, tot het eeuwige leven uitverkoren, door Zijn Geest en Woord vergadert, beschermt en onderhoudt. Dat zal de HERE doen. Ik zeg dat niet om de last van uw verdriet van u af te nemen. Het is zo erg. Maar om u te troosten: „De goedertierenheid des HEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen, die Hem vrezen en Zijn gerechtigheid aan kinds kinderen; aan degenen, die Zijn verbond houden en die denken aan Zijn bevelen om die te doen.“ Dat is het wat God de HERE, gelijk altoos, ook nu in de toekomst van ons vraagt: Zijn verbond houden. Dat is: Al onze reinigmaking en zaligheid buiten onszelf in Christus Jezus, de enige Heiland en Zaligmaker zoeken. En door dat geloof denken aan Zijn bevelen, niet om daar over te twisten en te disputeren, maar om die te doen.

Dat is het, wat ons samenbindt.

Het leven van Prof. Schilder heeft ons ten diepste niet samenverbonden. Zijn dood zal het ook niet doen. Het enige wat ons samenbindt en samenbinden zal is de dood en de opstanding en dus het leven van onze HERE Jezus Christus.

Op Hem is onze hoop.

Op Hem alleen.

En Hem dankend voor wat Hij ons gaf in het kostelijk instrument, dat Prof. Schilder was, zeggen we: „Looft de HERE, Zijn engelen, gij krachtige helden, die Zijn woord doet, gehoorzamende de stem Zijns woords“.

Maar wanneer wij in deze ure de engelen Gods opwekken om de HERE te loven dan mogen we wel